

Pla de Campllong

Castellar del Riu

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: A la zona de Castellar del Riu
Emplaçament Al costat de la masia de Campllong, al voltant del Pi de les Tres Branques.

Coordenades:

Latitud: 42.11124
Longitud: 1.78012
UTM Est (X): 399148
UTM Nord (Y): 4662847

Classificació

Número de fitxa 08050 - 119
Àmbit: Patrimoni natural
Tipologia Zona d'interès
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: Xarxa natura 2000
Europea – Atributs inspire: Natura 2000 – Àrea especial de conservació
Observacions protecció: PEIN, Llei 12/1985 i Decret 328/1992, de 14 de desembre.
Data aprovació: dt., 05/09/2006 - 12:00
Accés Fàcil
Ús actual: Social
Titularitat Privada
Titular: 08049A0050006300000B
Fitxes associades:
[Masia Campllong](#)
[Camí de Berga a Castellar del Riu](#)
[Aplec del Pi de les Tres Branques](#)
[Espai Natural Serra de Queralt](#)
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga

Descripció

El Pla de Campllong és una extensa àrea planera que s'obre a l'entorn del Pi de les Tres Branques, trobant-se presidit per aquest monument. El pla està definit per prats de pastura i camps de conreu, alguns dels quals es troben ocupats per massa forestal. La delimitació de l'extensió del pla no és precisa, no podent aportar uns límits concrets a la descripció de la zona d'interès. Al nord del Pla, quedant lleugerament enlairada hi ha la masia de Campllong. L'indret del Pla de Campllong ha estat lloc de pas tradicional per anar de Berga a Sant Llorenç dels Piteus, i més concretament dins del municipi, entre Espinalbet i Llinars. El pla es creuat per aquest camí ral de Berga a Sant Llorenç, part del qual té categoria també de camí ramader. Tanmateix, la zona de Campllong és punt de connexió d'aquest camí amb el que prové d'Avià passant pel Portet o Serrat Gran. Aquestes referències evidencien la situació estratègica i de via natural de comunicació vers la zona de l'antiga Vall de Lord. Els prats que defineixen el pla de Campllong mostren "una comunitat faunística formada per prats dalladors. Els prats de dall són comunitats herbàcies que es mantenen de forma seminatural gràcies a la intervenció de l'home, que els sega un mínim de dues vegades a l'any pel seu interès farratger. Aquests prats presenten una excepcional riquesa florística; hi abunden el fromental (*Arrhenatherum elatius*), el fromental petit (*Arrhenatherum flavescens*), els trèvols (*Trifolium* spp), i el dàctil (*Dactylis glomerata*) entre altres espècies. Algunes espècies que es desenvolupen en aquests prats són molt rares a casa nostra, tan perquè són plantes pròpies del centre d'Europa, com perquè habiten ambients humits molt poc freqüents avui dia." (Informe Ambiental Preliminar. Pla d'Ordenació Urbanística Municipal. Juny 2010. Equip redactor: Eduard Llandrich Plantés, Anna Quintana Busquets, Anna Puigdemont Bonmartí, Ponç Feliu i Latorre). Evidentment, la popularitat de la zona i la importància actual de l'indret es deu plenament a la presència del monumental Pi de les Tres Branques, i de l'Aplec que des d'inicis del segle XX es realitza al lloc.

Observacions:

La zona de Campllong es mostra com una planura emmarcada per una àrea muntanyosa amb la Serra de la Tossa al sud en la que s'alça tota la baga de Campllong, i més a ponent la baga de Terçà, vers l'oest i nord s'inicien les costes que delimiten el vessant sud de la zona de Puigventós (el Cogulló d'Estela tot quedant enretirat vers el nord-est), pel costat de llevant hi ha el Serrat de la Guineu, més al sud-est els Fangassos i el Roc del Gegant. Fins el límit sud de la carretera arriba la delimitació de l'espai natural protegit PEIN Serra de Queralt, quedant la part meridional del Pla de Campllong inclosa dins l'àrea de protecció. Hi ha la proposta que el sòl on s'ubica el Pi de les Tres Branques i on es desenvolupen els actes commemoratius de la festa del pi, pugui ser qualificat com equipament cultural. La proposta és plantejada com una actuació singular d'interès comunitari, en la memòria d'avanç de planejament del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal que s'està elaborant (juny 2010). El Pi de les Tres Branques és troba ubicat al Pla de Campllong, té la qualificació d'Arbre Monumental junt amb el Pi Jove, ambdós estan inclosos al Decret 214/1987 de declaració d'arbres monumentals i de l'Ordre MAH/228/2005, de 2 de maig.

Història

El Pla de Campllong consta esmentat i referenciat en documentació molt diversa, arran de la popularització del Pi de les Tres Branques com a símbol religiós i especialment com a símbol identitari dels Països Catalans. L'indret és citat en diversos textos literaris, entre els quals a l'obra de teatre "La Panolla" (pp. 197-

198) de Francesc Pelagi Briz i Fernández (amb edició pòstuma de l'any 1922, la primera edició és del 1876 i és pràcticament idèntica); en l'obra hi ha una de les escenes, la IV, amb el títol El Pla de Campllong, on representa que transcorre l'acció. El poema que Jacint Verdaguer va dedicar al Pi al segle XIX, va donar a l'arbre la transcendència i el simbolisme que determinaren que el Pi de les Tres Branques es convertís en un símbol dels Països Catalans, i també inicialment en un símbol religiós (representatiu de la Santíssima Trinitat). La primera festa nacionalista entorn del Pi es va fer el 25 de juliol de 1921. Les dictadures de Primo de Ribera i Francisco Franco no van permetre que es celebrés la festa. A partir de 1980 es va recuperar la trobada o aplec.

Bibliografia

-AMAT I DE CORTADA, R. d'. [BARÓ DE MALDÀ] (1996): Calaix de sastre, edició a cura de Ramon Boixareu, Barcelona. -FELIPÓ, R. (2003): Mossèn Cinto i el Pi de les Tres Branques. Edicions El Mèdol, Tarragona. -GOL ROCA, T.(2004): La tercera conjuració. La revolta carlista i la tercera guerra civil a Berga i comarca (1872-1876). Edicions de l'Albí, Berga. -POSTIUS, P. J. (1916): Guía de Berga y su Comarca y del Real Santuario de Queralt, Madrid. -SANJUAN, A. (2010): Patrimoni històric de Castellar del Riu. La Patumaire Edicions, Berga. -SERRA, Rosa. (et al.) (1991). Guia d'Art del Berguedà. Ed. Consell Comarcal del Berguedà i Patronat del Centre d'Estudis del Berguedà, Berga. -TORRES, C.A.(1905) . "Itinerari per les Valls Altes del Llobregat. Berguedà", p. 167, Barcelona. -VILARDAGA, J. (1929): Berga y sus alrededores. Berga, 1929. -VINYETA, R. (1985): Els arbres monumentals de Catalunya. Torelló. -VV.AA.(1981) "Gran geografia Comarcal de Catalunya", vol. 2, El Berguedà, Barcelona. -Mapa i guia excursionista Rasos de Peguera-Serra d'Ensija. Col·lecció E-25, Pirineu i Prepirineu. Editorial Alpina, edició 2004-2005. -Pla d'Espais d'Interès Natural. Generalitat de Catalunya, Departament de Medi Ambient. Edició a cura de la Direcció General de Patrimoni Natural, 1996 (1ª ed.).

